

פרשת ויקרא תשס"ח

ויקרא פרק א פסוק א

ויקרא אל משה וידבר יקוק אליו מאהל מועד לאמר:

רש"י
ויקרא אל משה - לכל דברות ולכל אמירות ולכל צוויים קדמה קריאה, לשון חבה, לשון שמלאכי השרת משתמשים בו, שנאמר (ישעיה ו ג) וקרא זה אל זה, אבל לנביאי אומות העולם נגלה עליהם בלשון עראי וטומאה, שנאמר (במדבר כג ד) ויקרא אלהים אל בלעם: ויקרא אל משה - הקול הולך ומגיע לאזניו, וכל ישראל לא שומעין. יכול אף להפסקות היתה קריאה, תלמוד לומר וידבר, לדבור היתה קריאה, ולא להפסקות. ומה היו הפסקות משמשות, ליתן ריוח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה ובין ענין לענין, קל וחומר להדיוט הלומד מן ההדיוט: אליו - למעט את אהרן. ר' יהודה בן בתירא אומר שלשה עשר דברות נאמרו בתורה למשה ולא אהרן, וכנגדן נאמרו שלשה עשר מיעוטיין, ללמדך שלא לאהרן נאמרו אלא למשה שיאמר לאהרן. ואלו הן שלשה עשר מיעוטיין לדבר אתו, מדבר אליו, וידבר אליו, ונועדתי לך, כולן בתורת כהנים. יכול שמעו את קול הקריאה, תלמוד לומר קול לו, קול אליו (במדבר ז פט), משה שמע, וכל ישראל לא שמעו: מאהל מועד - מלמד שהיה הקול נפסק ולא היה יוצא חוץ לאהל. יכול מפני שהקול נמוך, תלמוד לומר את הקול (שם), מהו הקול, הוא הקול המפורש בתהלים (כט ד - ה) קול ה' בכח קול ה' בהדר, קול ה' שובר ארזים, אם כן למה נאמר מאהל מועד, מלמד שהיה הקול נפסק. כיוצא בו (יחזקאל י ה) וקול כנפי הכרובים נשמע עד החצר החיצונה, יכול (מפני) שהקול נמוך, תלמוד לומר (שם) כקול אל שדי בדברו, אם כן למה נאמר עד החצר החיצונה, שכיון שמגיע שם היה נפסק: מאהל מועד לאמר - יכול מכל הבית, תלמוד לומר מעל הכפורת. יכול מעל הכפורת כולה, תלמוד לומר מבין שני הכרובים: לאמר - צא ואמור להם דברי כבושים, בשבילכם הוא נדבר עמי, שכן מצינו שכל שלשים ושמונה שנה שהיו ישראל במדבר כמנודים, מן המרגלים ואילך, לא נתייחד הדבור עם משה, שנאמר (דברים ב טז) ויהי כאשר תמו כל אנשי המלחמה למות וידבר ה' אלי לאמר, אלי היה הדיבור. דבר אחר צא ואמור להם דברי והשיבני אם יקבלום, כמו שנאמר (שמות יט ח) וישב משה את דברי העם וגו':

רמב"ן

אמר הכתוב בכאן ויקרא אל משה וידבר ה' אליו - ולא כן בשאר המקומות, בעבור שלא היה משה יכול לבא אל אהל מועד, להיותו נגש אל המקום אשר שם האלהים רק בקריאה שיקרא אותו, שכבר נאמר למשה (שמות כה כב) [ונועדתי לך שם] ודברתי אתך מעל הכפורת (אשר אועד לך שמה), וכיון שידע שהשם יושב הכרובים שם נתירא לבא באהל כלל עד שיקרא אליו כאשר עשה בהר סיני שאמר (שם כד טז) ויקרא אל משה ביום השביעי מתוך הענן. או שלא היה משה יודע שהכבוד באהל ושיהיה לו הדבור משם, כי לא כסהו הענן עד יום השמיני כדעת רבותינו. ואחרי הקריאה בא משה באהל לפני ולפנים כמו שדרשו (תורת כהנים אחרי פרשה א ו) אהרן בבל יבא ואין משה בבל יבא. ואין זה דרך פשט בכתוב הזה, וכבר פירשתיו למעלה (שמות מ לד):
ורבותינו אמרו (תורת כהנים פרשה א ז) כי לכל הדברות ולכל האמירות ולכל הצוויים קדמה קריאה, כלומר שיאמר אליו משה משה ויאמר הנני, וזה דרך חבה וזרוז למשה. והנה על דעתם, הזכיר זה בכאן בעבור שהוא תחלת הדבור אשר היה אליו מאהל מועד ללמד על כלם, כי כן יהיה משפטו כל הימים בכל התורה. "ומאהל מועד", לדעתם הוא מוקדם, ויקרא אליו מאהל מועד וידבר ה' אליו באהל, כי משה שם היה. ושיעור הכתוב כפי פשוטו ומשמעו ויקרא ה' אל משה וידבר אליו מאהל מועד. ועל דרך האמת הוא כמו ואל משה אמר עלה אל ה' (שמות כד א), וסודו ידוע ממעמד הר סיני ובעשרת הדברות, וכבר רמזתי לו (שם):

Rabbi Brovender's Shiur is sponsored by Dr. Bernard & Robin Cohen

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.

Visit www.WebYeshiva.org to sign up for the free 14-day trial of Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.

שמות פרק מ פסוק לד

וַיִּכַּס הָעֵנָן אֶת אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּכְבֹּד יְקֹוֹק מְלֶאֱאֵת
הַמְּשָׁכָן :

רמב"ן

ויכס הענן את אהל מועד - אמר כי הענן יכסה את האהל מכל צד והוא מכוסה וטמון בו. וכבוד ה' מלא את המשכן - כי תוכו מלא הכבוד, כי הכבוד

שוכן בתוך הענן תוך המשכן, כענין שנאמר בהר סיני (לעיל כ יז) אל הערפל אשר שם האלהים. ואמר כי לא יכול משה לבא אל אהל מועד אפילו אל הפתח, מפני שהיה הענן מכסה אותו ולא היה רשאי לבא בתוך הענן. ועוד, כי המשכן מלא כבוד ה' ואיך יכנס בו. והטעם, שלא יבא שם בלא רשות, אבל יקרא אותו ויבא בתוך הענן כאשר עשה בהר סיני ויקרא אל משה ביום השביעי מתוך הענן (לעיל כד טז), ואמר ויבא משה בתוך הענן (שם יח). ועל דרך הפשט, בעבור שנאמר וידבר ה' אליו מאהל מועד (ויקרא א א) לא נכנס משה למשכן, אבל קרא אותו מאהל מועד ועמד פתח אהל מועד וידבר אליו: ורבותינו אמרו (ת"כ פתיחתא ח) כתוב אחד אומר ולא יכול משה לבא אל אהל מועד, וכתוב אחר אומר ובבוא משה אל אהל מועד (במדבר ז פט), הכריע כי שכן עליו הענן. כי לדעתם ובבוא משה אל אהל מועד, שיבא שם בלא קריאה מדעתו, או מפני שאמר שם וישמע את הקול מדבר אליו מעל הכפורת נראה להם שהיה משה עומד בתוך האהל לפני הכפרת, וכל עת היות כבוד השם מלא את המשכן לא נכנס משה בתוכו. ולכך יאמרו שהיה זה לאחר שנסתלק הענן, כלומר שנסתלק מלכסות כל האהל ואין הכבוד מלא את המשכן, כי לא היה זה רק ביום השמיני ברדת שם הכבוד. והקריאה שאמר ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד, על דעתם קודם לכן היתה, כאשר פירשתי למעלה (בפסוק ב). ויתכן שהכתוב שיאמר פעם אחרת וכבוד ה' מלא את המשכן ירמוז אל הכבוד השוכן בקרבו :

שמות פרק כה פסוק כב

וְנוֹעַדְתִּי לְךָ שֵׁם וְדַבַּרְתִּי אִתְּךָ מֵעַל הַכַּפֹּרֶת מִבֵּין שְׁנֵי הַקְּרָבִים אֲשֶׁר עַל אֲרֹן הָעֵדֻת אֵת כָּל אֲשֶׁר אֲצַוֶּה אֹתְךָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :

רש"י

ונועדתי - כשאקבע מועד לך לדבר עמך, אותו מקום אקבע למועד שאבא שם לדבר אליך: ודברתי אתך מעל הכפורת - ובמקום אחר הוא אומר (ויקרא א א) וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר, זה

המשכן מחוץ לפרכת, נמצאו שני כתובים מכחישים זה את זה, בא הכתוב השלישי והכריע ביניהם (במדבר ז פט) ובבוא משה אל אהל מועד וישמע את הקול מדבר אליו מעל הכפרת וגו', משה היה נכנס למשכן וכיון שבא בתוך הפתח, קול יורד מן השמים לבין הכרובים, ומשם יוצא ונשמע למשה באהל מועד: ואת כל אשר אצוה אותך אל בני ישראל הוא: ואת אשר אדבר עמך שם, את כל אשר אצוה אותך אל בני ישראל הוא:

במדבר פרק ז פסוק פט

וּבָבֹא מֹשֶׁה אֶל אֹהֶל מוֹעֵד לְדַבֵּר אִתּוֹ וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל מִדְּבַר אֱלֹהִים מֵעַל הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל אֲרֹן הָעֵדֻת מִבֵּין שְׁנֵי הַקְּרָבִים וַיְדַבֵּר אֵלָיו :

רש"י

וזכר משה - שני כתובים המכחישים זה את זה, בא שלישי והכריע ביניהם. כתוב אחד אומר (ויקרא א, א) וידבר ה' אליו מאהל מועד, והוא חוץ לפרכת, וכתוב אחד אומר (שמות כה, כב) ודברתי

אתך מעל הכפרת, בא זה והכריע ביניהם, משה בא אל אהל מועד ושם שומע את הקול הבא מעל הכפרת: מזין שני הכרובים - הקול יוצא מן השמים לבין שני הכרובים ומשם יצא לאהל מועד: וישמע את הקול - יכול קול נמוך, תלמוד לומר את הקול, הוא הקול שנדבר עמו בסיני, וכשמגיע לפתח היה נפסק, ולא היה יוצא חוץ לאהל: מדבר - כמו מתדבר, כבודו של מעלה לומר כן מדבר בינו לבין עצמו, ומשה שומע מאליו: וידבר אליו - למעט את אהרן מן הדברות:

שמות פרק מ פסוק לח

כִּי עָנָן יִקְוֹק עַל הַמְּשָׁכָן יוֹמָם וְאֵשׁ תִּהְיֶה לַיְלָה בּוֹ לְעֵינֵי כָל בֵּית יִשְׂרָאֵל כְּכֹל מִסְעֵיהֶם :

רש"י

לענין כל בית ישראל ככל מסעיהם - בכל מסע שהיו נוסעים היה הענן שוכן במקום אשר יחנו שם. מקום חנייתן אף הוא קרוי מסע, וכן (בראשית יג ג) וילך למסעיו, וכן (במדבר לג א) אלה מסעיו לפי שממקום החנייה חזרו ונסעו, לכך נקראו כולן מסעות: